

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eläkelaitosten vakavaraisuuden väliaikaisesta vahvistamisesta koskevasta laista VN/6543/202

Esitysluonnos

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi määräaikainen laki eläkelaitosten vakavaraisuuden väliaikaisesta vahvistamisesta. Lailla poikettaisiin väliaikaisesti eläkelaitosten rahastointia ja vakavaraisuutta koskevista säännöksistä. Esityksen perusteluna on pandemiasta aiheutunut poikkeuksellinen tilanne rahoitusmarkkinoilla ja reaalitaloudessa.

Lailla vahvistettaisiin työeläkelaitosten vakavaraisuutta määräajaksi lukemalla eläkejärjestelmän järjestelmätasoisissa puskureissa olevia varoja poikkeuksellisesti osaksi eläkelaitosten vakavaraisuuspääomia. Näin pandemian vaikutukset eivät kohtuuttomasti heikentäisi työeläkelaitosten toimintakykyä kriisin aikana eivätkä pakottaisi työeläkelaitoksia toimimaan myötäsykliisesti rahoitusmarkkinoilla. Määräaikaisten säännösten päättyessä varat vapautuisivat alkuperäisiin käyttötarkoituksiin. Ehdotuksella pyritään tukemaan eläkevarojen pitkän aikavälin tuottopotentiaalia ja eläkejärjestelmän rahoituksellista vakautta.

Ehdotuksella siirrettäisiin vuoden 2019 lopussa osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun ylärajan ylittänyt osuus tasausvastuuseen määräajaksi. Määräajan jälkeen kyseiset varat käytettäisiin voimassa olevan lain määräämään tarkoitukseen eli täydentämään vanhuuseläkerahastoja vuosien 2023-2024 aikana. Työeläkelaitosten vakavaraisuuden vahvistaminen toteutettaisiin siten, että tasausvastuuseen siirretty osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun ylärajan ylittänyt määrä ja sen lisäksi erikseen määrättävä osuus tasausvastuusta luettaisiin määräajan vakavaraisuuslaskennassa vakavaraisuuspääomaan kuuluvaksi. Nykyisin järjestelmätasoisissa riskipuskureissa olevilla eläkevaroilla ei ole lyhyellä aikavälillä tarvetta niiden alkuperäisiin käyttötarkoituksiin.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että eläkerahastoja täydennettäisiin sijoitus-toiminnan tuotoilla vuoden 2020 ensimmäisen vuosineljänneksen osalta vain rahastokoron eli kolmen prosentin verran. Täydennyskerrointa vastaava korkotuotto siirrettäisiin siis tältä osin vakavaraisuuspääomaan. Tämä vaikuttaisi myönteisesti eläkelaitosten vakavaraisuuteen, mutta vaikutus olisi edellä mainittuja toimenpiteitä vähäisempi.

Ehdotetut toimenpiteet vahvistaisivat eläkelaitosten vakavaraisuuspääomia väliaikaisesti yhteensä reilulla 6 miljardilla eurolla. Toimenpiteitä ei otettaisi

huomioon laskettaessa asiakashyvityksiä, vakuutuskannan siirtoa, täydennyskertoimen arvoa ja muita erikoistilanteita. Näiden rajoitusten tavoitteena olisi estää se, ettei väliaikaisilla menettelyillä virtaisi eläkevaroja ulos eläkejärjestelmästä.

Esitys annetaan vain, jos sen antaminen katsotaan välttämättömäksi rahoitusmarkkinatilanteen kehityksen johdosta. Esityksen antamista harkittaessa tehdään kokonaisarvio taloudellisesta tilanteesta.

Esitys on valmisteltu yhteistyössä työmarkkinoiden keskusjärjestöjen, Finanssivalvonnan ja Eläketurvakeskuksen kanssa.

Eläketurvakeskuksen kanta

Eläketurvakeskus kannattaa työeläkejärjestelmän rahoituksen ja työeläkelaitosten vakavaraisuuden turvaamisen varalle ajateltua varotoimenpidettä.

Esityksessä vuoden 2020 ensimmäisen vuosineljänneksen täydennyskertoimen velvoite ehdotetaan siirrettäväksi vakavaraisuuspääomaan ottaen se kuitenkin huomioon pykälän 5 rajoitustoimenpiteissä. Eläketurvakeskus ehdottaa, että esitykseen tarkennettaisiin menettely kyseisen erän korkouttamisesta lain voimassaolon ajalta.

Eläketurvakeskuksella ei ole muuta huomautettavaa esitysluonnokseen.

Eläketurvakeskus

Mikko Kautto

Jaakko Aho